

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausunto valtioneuvoston asetuksesta lohenkalastuksen määräaikaisesta kieltämisestä Tenojoen vesistössä.

Tämä esitys lohenpyynnin kiellosta kesälle 2021 rajoittaa saamelaiskulttuurin harjoittamista, joka on perustuslailla turvattu. Kysymys on perusoikeuksien rajoittamisesta, joten lievimmät keinot olisi käytettävä ensin, ja saavutettavan hyödyn tulisi olla oikeasuhtainen aiheutuvaan vahinkoon.

Kalastuskunnat eivät hyväksy lohenkalastuksen kieltämisen Tenojoen vesistössä vuodelle 2021, paitsi sillä edellytyksellä, että nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys (HE 30/2021 vp) Tenon voimaansaattamislaista keskeytetään lakiesityksen 12 §:n erityisen kalastuslupakiintiön osalta ja selvitetään tarkemmin kiinteistöille vahvistetut Tenojoen kalastusoikeudet sekä erityisen kalastuslupakiintiön perustuslainmukaisuus omistusoikeuden ja yhdenvertaisuuden osalta. Lain käsittelyllä ei ole kiirettä Tenon lohenkalastuksen kiellon johdosta, jos ja kun lohenkalastus Tenojoen vesistössä kielletään tulevana kesänä.

Rauhoituksella saadaan selville merialueen pyynnin ja Tenon alajuoksun verkkopyynnin vaikutus kalakantoihin. Tästä saatavien tietojen tulee olla pohjana tulevien vuosien rajoituksia asetettaessa.

Rauhoituksella on erityinen merkitys Inarijoen lohikannalle, joka on Tenojoen vesistön heikoin.

Kalastuskunnat kannattavat asetuksessa esitettyä paikallisten rantakalastusoikeutta. Esitetty matkailukalastuslupa on myös perusteltu, mutta sen taloudellinen merkitys on niin vähäinen, että lupatulot eivät kata myynnistä aiheutuvia kustannuksia. Tästä syystä asetuksessa tarkoitettu luvanmyynti tulee säilyttää ELY-keskuksella. Valtion tulee korvata asetuksen johdosta aiheutuvat taloudelliset menetykset kalastusoikeuksien omistajille osakaskuntien kautta sekä matkailuyrittäjille.

Jos edellämainittu ehto täyttyy, niin ehdotamme seuraavanlaisia muutoksia Tenojoen kalastussäännön vuotta 2021 koskeviin täsmennyksiin.

3. Poikkeus 8 §:stä

Kalastus vavalla ja vieheellä (vapakalastus) on sallittu 4 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla kalastusluvilla kalastaville Tenojokilaaksossa vakinaisesti asuville henkilöille kesäkuun 10 päivästä

elokuun 31 päivään.

Vapakalastus on sallittu 4 §:n 4 kohdassa tarkoitettun kalastusluvan omaaville henkilöille kesäkuun 14

päivästä elokuun 20 päivään.

Perustelu:

Pidennetty kalastuskausi parantaisi mahdollisuuksia muun kalan pyyntiin, elokuun ollessa parasta kalastusaikaa harjuksille, siioille ja meritaimenille. Harjusrupien myynti pidemmällä ajanjaksolla pidentäisi kalastusmatkailuyrittäjien sesonkia, eikä nykytiedon valossa olisi uhka harjus, siika tai meritaimen kannoille.

6. Poikkeus 11 §:n 2 momentista

4 §:n 4 kohdassa tarkoitettu vapakalastuslupa oikeuttaa kalastamaan yhdellä vavalla korkeintaan

luokan #5 yhden käden perhokalastusvälineitä käyttäen. Perukkeen maksimipaksuus on 0,20 mm ja koukun

kidan koko maksimissaan 6mm. Putkiperhojen käyttö ei ole sallittu, eikä perhoihin (tai perukkeeseen) saa laittaa

painotusta. Perhosiiman on oltava kelluva ja käytössä saa olla yksi 1-haarainen väkäsetön koukku. Ainoastaan

haavin käyttäminen on sallittu apuvälineenä pyydykseen tarttuneen kalan nostamiseksi rannalle.

Perustelu:

Perhokalastusvavat luokitellaan kahdella eri tavalla, ja ilman täsmennystä yhden käden perhovavasta, sääntö mahdollistaisi isolla kahden käden #5 luokan perhovavalla kalastamisen. Koukun koko on syytä mitata millimetreinä koukun kidan mittana. Eri valmistajien koukkujen luokitukset eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sivuvesiasetuksiin osakaskunnilla ei ole lausuttavaa.

Utsjoella 22.4.2021

Ilmari Tapiola hoitokunnan pj.
Outakosken osakaskunta

Mika Aikio hoitokunnan pj.
Utsjoen kirkonkylän yhteisen vesialueen osakaskunta